

cosa més pot haver-hi per espantar a un minyó com tu.

—Jo no puc pas donar-te raó de lo que fou la causa de l'esglaiament; lo que si t'asseguro que no fou cap llop, tampoc. Bé m'hi he trencat el cap rumiant, pró, no atino pas a encertat-ho, cregas.

Els dos companys que anaven una mica separats de nosaltres, ja eren casi a tocar, i am creixent interès escoltaven la converça, que dominada per l'hereu Rocassalva s'anava fent suggestiva. La gran soletat del paisatge, aportava més interès al llegendari relat, que exposat am veu de caient montanyenc verament esborronava.

—¿I era ben enllà de la vesprada?

—Mira-t: atravessava la torrentera, no havia tombat mitja nit, amb una fosca que s'taiava; pró jo ni senyal sentia de por ni basarda; aixís arribava a Coll Negré, am la sola engunia que deu experimentar tot el que va de nit sol i ben a les fosques. A l'agafar la baixada, vaig provar d'esvaïr aquella mena de cosa que m'furgava a dintre, fent-me sentir, de tant en tant, com una fredor viva per tot el cos; al cap no m'hi arribava pas doncs me bullia de debó.... res: començant de fer anar el pensament en doina i am forsa voluntat, desseguit vaig tornar esser el Pep de avants, tal com havia sortit de casa.

—I arribares a lloc sense res més de nou, no fá?

—Sense rés més de nou, dius tu; pró si fins aquí no m'havia passat res!

—Oh! es que ja am la manera de contar-ho m'arribava la basarda.

—A mi també, carai!—digué un dels companys.

Com qu'es aixís!—féu l'altre. Instintivament ens havíem aturat i formavem pinya, mig arrambats al marge. La quietut era solemne; tornant a seguir el camí, l'hereu reprengué l'relat:

—Amb aquest entremig, lo certus es que com més baixava, més me tornava a venir la mena de basarda que vos deia; doncs aviat passaria per la creu, i no t'cregas, que tantes vegades com hi havia passat de vespres mai m'havia tataiat de res.

—I qu'es aixó de la creu; que hi mataren algú?

—Jo conto que sí; pró aixó es el de menos: figureu-s que la tal creu es feta a terra, al mig del camí, com amb una forta rascada de bastó; doncs passeu-hi qualsevol día a qualsevol hora, esborreu-la amb el peu i vos asseguro que al tornar-hi a passar la trovareu com avans d'esborrar-la. Aixó es cosa de tót-hom sabuda.

—Si qu'es estrany!

—Oi tal!

—Doncs am la mica de por que havia agafat a l'enfilar la torrentera; vaja, no por...! que us dire jo...!

—Ja! ja!

—Com si diguessim cert respecte; no se si m'enteneu!

—Prou, prou!

—Tornant-hi, a lo que us deia: anava a engolir-me l Sot del Senglar; me faltaven deu o dotze passes pera arribar-hi, quan al posar un peu a terra se m'aturá sobre una cosa com que fos un cap de persona, i al mateix temps un erit fort com de criatura, m'corglaçá, tot. No sabia si tirar endavant o endarrera. Reprenent l'alé, i amb una mica més d'ánimo vaig seguir endavant, i veus-aquí que a l'arribar a la creu, me sobtá una veu forta:—Rocassalva! Rocassalva!--L'espant, no cal que os diga si fou gros; i com que una força major sense voluntat meva, m'empenyés, vaig apretar a correr, semblant-me, empró, que algú m'encalçava.

—Llamp!—digué un de la colla, trencant el relat. Ens havíem tornat aturar involuntariament i una acentuada remor de broçám ens feu girar... No endevinareu pas de que venia.

—Es el vent...

—Podé si!

—Alguna bestiola!—I la quietut imperá de nou.

Afanyosos, aguantant-nos el respirar esperavem que seguís el pavorós esgranall que tant interessant anava fent-se.

Aviats altra vegada, en Pep reprengué el fil de la narració, am cert aire que, verament ens ho feia sentir, sense ell mateix donar-sen compte.

—¡Rocassalva! ¡Rocassalva! - Torná de nou am ressó més fondo; i jo aváll, aváll, bella estona més, fins arribar al Pantarró, aon vaig aturar-me, començant a donar-me compte de lo que m'passava. Respirant amb una mica de llibertat, pró invadit, encara, per la por, caminava am pas natural. La fosca seguía igualment; de cop vaig sentir com que un cercol de ferro fret m'apretés tot el coronell del cap, i un vol de llumenetes esmortuides papalluguejá davant dels méus ulls; i un darrera l'altre, se m'anaren apareixent tots els parents, amics i coneguts que reposen en el cementiri d'Osor, per quin lloc havia de passar forçosament. Feia pocs dias que la mara era mortá; ¡contéu si vaig pensar-hi! sentint una mica de conçol al començar la oració de les ánimes. Arribant davant del cementiri, vaig descobrir-me, i les meves oracions eren doble fervoroses. Sentia dintre meu com una mena d'entendement, sobtant-me amb el re-